

เหตุใดจึงต้องมีการปรับปรุงการกำหนดให้สถานประกอบการอุตสาหกรรม เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูก
ควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม

เรียบเรียงโดย นางสาวภัทราธิษฐ์ เปลียนไธสง/
ส่วนน้ำเสียเกษตรกรรม

สืบเนื่องจากประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2539) เรื่อง กำหนดประเภทของโรงงานอุตสาหกรรมและนิคมอุตสาหกรรม เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม ลงวันที่ 3 มกราคม 2539 มีการบังคับใช้มาเป็นระยะเวลานานกว่า 21 ปี โดยปัจจุบันพบปัญหาในทางปฏิบัติ เช่น โรงงานอุตสาหกรรมบางประเภทไม่ได้ถูกประกาศให้เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษ หรือโรงงานอุตสาหกรรมบางประเภทไม่มีน้ำเสียและไม่มีระบบบำบัดน้ำเสีย จึงทำให้ไม่สามารถจัดทำรายงานการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียได้ อีกทั้งในระยะที่ผ่านมาได้มีการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยโรงงานหลายฉบับจึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงการกำหนดให้สถานประกอบการอุตสาหกรรมเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อมให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ซึ่ง กรมควบคุมมลพิษ ได้ยก (ร่าง) ประกาศ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดให้สถานประกอบการอุตสาหกรรมเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม โดยมีหลักการคือให้มีการควบคุมปริมาณมลพิษจากสถานประกอบการที่มีลักษณะการประกอบกิจการอุตสาหกรรมที่มีการระบายมลพิษทางน้ำอย่างมีนัยสำคัญ โดยอ้างอิงปริมาณมลพิษและปริมาณน้ำเสียจากอาคารประเภท ข (อาคารสำนักงานหรือที่ทำการเอกชน ขนาด 10,000 - 55,000 ตารางเมตร) ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำจากชุมชนแล้วนำมาเทียบเคียงกับปริมาณมลพิษที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนคน (200 คน) ปริมาณน้ำเสีย (30 ลูกบาศก์เมตร/วัน) ปริมาณความสกปรกในรูปบีโอดี (3.6 กิโลกรัม/วัน) ส่วนอัตราการปล่อยสารพิษนั้นอ้างอิงกลุ่มสารที่ก่อให้เกิดความเป็นพิษตาม พ.ร.บ. วัตถุอันตราย พ.ศ. 2535

กรมควบคุมมลพิษได้จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อ (ร่าง) ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดให้สถานประกอบการอุตสาหกรรมเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2559 โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วยผู้แทนหน่วยงานภาครัฐและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง รวม 47 คน โดยที่ประชุมเห็นด้วยในหลักการของ (ร่าง) ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดังกล่าว แต่ขอให้ปรับแก้ไขค่าตัวเลขของน้ำใช้ น้ำเสียและความสกปรกให้สอดคล้องกัน รวมทั้งปรับลดปริมาณโลหะหนักหรือสารพิษในน้ำทิ้งที่จะกำหนดให้เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษ เพื่อสอดคล้องกันและเท่าเทียมกับกฎหมายอื่นๆ โดยได้ปรับปรุงประเด็นหลักๆ คือ

1. เปลี่ยนชื่อเรื่องในประกาศ เปลี่ยนจาก “โรงงานอุตสาหกรรมและนิคมอุตสาหกรรม” เป็น “สถานประกอบการอุตสาหกรรม” เพื่อให้ได้ความหมายที่ครอบคลุมกิจการอุตสาหกรรมมากขึ้นกว่าเดิมและครอบคลุมตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน การนิคมอุตสาหกรรม และการประกอบกิจการพลังงานประเภทการผลิตไฟฟ้า

2. สถานประกอบการอุตสาหกรรมที่กำหนดเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษ เปลี่ยนกำหนดจาก “โรงงานจำพวกที่ 2 และ 3 ตามบัญชีแนบท้ายฯ จำนวน 104 ประเภท” เป็น “สถานประกอบการอุตสาหกรรม” ที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้

- 2.1. มีคนงานตั้งแต่ 200 คนขึ้นไป
- 2.2. มีปริมาณน้ำเสียตั้งแต่ 30 ลบ.ม./วันขึ้นไป
- 2.3. น้ำเสียมีความสกปรกในรูปบีโอดีก่อนเข้าระบบบำบัดน้ำเสียตั้งแต่ 3.6 กก./วันขึ้นไป
- 2.4. น้ำเสียก่อนเข้าระบบบำบัดน้ำเสียหรือน้ำทิ้งปนเปื้อนวัตถุอันตรายตาม พ.ร.บ. วัตถุอันตราย พ.ศ. 2535

2535

รูปการประชุมปรับปรุงการกำหนดให้สถานประกอบการอุตสาหกรรม เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้อง
ถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม

ทั้งนี้ กรมควบคุมมลพิษได้นำเสนอต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการประสานการจัดการสิ่งแวดล้อมและ
อุตสาหกรรม ครั้งที่ 1/2560 เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2560 ซึ่งมติที่ประชุมให้นำกลับไปพิจารณา วัตถุประสงค์ที่ต้องการ
เปลี่ยนจากโรงงานอุตสาหกรรม เป็น สถานประกอบการอุตสาหกรรม ตลอดจนกำหนดคุณสมบัติของสถานประกอบการที่
ต้องถูกประกาศเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษ ต้องการให้เกิดผลสัมฤทธิ์เรื่องอะไรหรือประเด็นอะไร และการกำหนดคุณลักษณะ
ของสถานประกอบการให้พิจารณาความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติด้วย ทั้งนี้ ขอให้มีการนำเสนอต่อคณะทำงานปรับปรุง
มาตรฐานน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรมพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนเสนอคณะอนุกรรมการประสานการจัดการ
สิ่งแวดล้อมและอุตสาหกรรมพิจารณาอีกครั้ง